

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4

Egész évre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Széninség enyhítése.

A kormány szénterületeket vásárol, a pénzügy-minisztériumban szénosztályt létesítenek, a kincstári vasgyárakat fejlesztik és nagyobbítják, a vasérc-kivitel kérdését napirendre tűzték és megoldani készülnek és a szénbányavállalatok termelésük lehető fokozására rendezkednek be! A szénbányász és a vasgyártás fejlődésének jegybe léptünk! Jó szerencsével! Előre!

Nagy jelentőségű híradások ezek! Hazánk bányászatát és kohászatát fejleszteni akarják és fejleszteni fogják és a létesítendő magyar új bányatórvény a fejlődésnek és terjeszkedésnek induló bányászat és kohászat létele alapjait fogja megteremtteni.

És ez így jól van! Jól van hazánk ipari fejlődésének és közgazdasága megerősítésének nagy és általános szempontjából és jól van bányászvidékeink fellendülésének, a kivándorlásra csábítás, nemzetet-bénító, hazafiatlan törekvéseinek megakasztása szempontjából! Hatalmas, erős és terjeszkedő, újabb és újabb feltárásokat letesítő szénbányászattunk és világhírű, az újabb fejlesztés mezejére lépett nagy vasiparunk, hatalmas támasztói lesznek azon hazafias törekvéseknek, a melyek a bányászat és kohászat körzetében hazánk önállóságát és a külföldtől való függetlenítését akarják kiküzdni. Gazdag vasérckincseket rejtenek szép hazánk bércei vidékei; kár azokat idegen földre kivinni! Széntelegeink, erdőségeink termékei hadd éleszszzék a hazai kohók tűzét és ne idegenek számára ve-rejttékezzenek kohászaink az olvadó vastömeg per-

zselő hevében! Nagy erő rejtőzködik a magyar bányász- és kohászlegények izmos karjaiban; kár azt idegen nemzetek, tengeren túl való vidékek szolgálatába állítani! Szén-, vas-, érc- és sóbányáink, fém- és vastokaink, vasgyáraink elég és jól jövedelmező munkateret biztosítanak a dolgozni akaróknak! Ott a tenger messze tulpártjai mellett sem adják ingyen a kenyeret és ha itt talán kisebb is a betevő falat, de gondos és előrelátó beosztás mellett mindenesetre elegendő a tisztes-séges megélhetésre! Hazafias nemzeti kormányunk gondoskodása a bányászat és kohászat ügyeit felkarolja vasérekészleteink kivitelének útját állani fogja és a magyar haza fiainak, a magyar bányász és kohász munkáskaroknak, az ország határain belül való boldogulását lehetővé fogja tenni! A magyar bányászok és kohászok ezrei üdvözlik kezdeményezéseiben és ezen ezerek soraiban ott állanak a magyar bányász- és kohász-altisztek szárai és az ő „Jó szerencse” kívánságuk igaz és hazafias lelkesedésből fakad!

A bányász- és kohászvidékek munkásnépe nemzeti-erőt rontó kivándorlásának megakasztása a bányász- és kohász-altisztek kezében van! Világosítsák fel az elesábitott szegény munkásnépet, hogy odaát sem terem a föld aranyát és ezüstöt garmadában; világosítsák fel arról szegényeket, hogy a messze idegenben csak anyagnak tekintik őket, melyet kihasználni nem vétek és nem bűn, melyet ha kimerült, pusztulni hagynak! Értessék meg velük, a bánya- és kohóvállalatok által, nagy áldozatok árán létesített munkásjóléti intézmények üdvös hatásait; azon előnyöket, a melyeket ők a társaságok, betegsegítő intézmények,

ingyen gyógyítás, gyermekeik ocsó vagy éppen ingyenes tanítása révén élveznek és ha ezt megértették, figyelmeztessék még arra is, hogy a telepről-telepre vándorlás sinesen előnyükre, hogy csak az a munkás fog vagyoniilag megerősödni, csak az a munkás fogja családjá boldogulását, családjá jövőjét keze munkájával jól és állandóan biztosítani, a ki egy helyen megtelepedve, ama bányászat viszonyaival tökéletesen megismerkedve, észszerűen és megfontoltan teljesítheti a reája bízott munkát. A vándorlás a nyughatatlanok meg-rögzött rossz szokása, mely úgy a munkást magát, mint a kenyeretadót is károsítja!

De közvetlen feladatok is várnak a műszaki altisztekre, a megfeszített munka közelgő napjaiban! Új telepek feltárása, új aknák mélyítése, új építkezések, új telepítések, a kohók és vasgyárak új üzemágai, újabb és újabb feladatok elé állítják őket, — mely feladatokat csak erejük teljes megfeszítésével, tudásuk kiegészítésével, jó akarattal és nagy szorgalommal fognak megoldhatni! A jó akaratban senki sem kételkedik; a szorgalom és kötelesség-tudás a magyar altisztek alap-erénye! A tudás kiegészítése és fejlesztése nem tartozik a lehetetlenségek sorába! Sokat kell tenniük, sokat kell tanulniuk a jövő altiszteinek, a bányaiskolák mai nevelteinek, mert ők a jövő, mert ők fogják a létesítendő új bányatórvény, a bányász-kohász-világ új rendjének gyümölcsét élvezni! Ő tőlük várja a hazai bányászat és kohászat fejlesztő mozgalmá, a korrall való haladást, szakjuk legu-jabb vívmányainak ismeretét. Talán a bányaiskolák szervezetében is új rendszert terem majd a haladás korszakot alkotó, mozgató hatalma és a

„PETROZSÉNY ÉS VIDEKE” TÁRCÁJA

A békeszerző.

Mándoki Gábor, a kenézi földesgazda, mint minden hirtelen, indulatos ember, gyakran elvettette az igazságot. Így veszett össze Garzsó Istvánnal is, aki pedig valamikor jó cimborája volt. Pohár mellett összeszólal-koztak s Mándoki erős sértést talált mondani s ebből aztán nagy harag és gyűlölködés lett.

Így mult el néhány év. A két cimbor a ház-tájékára se ment egymásnak. De volt Mándokinak egy legényfia, Jóska, Garzsónak meg egy fölserepedett leánya, Mariska: ezek ketten bizony nem haragudtak egymásra.

József 3 év óta külön gazgálkodott. Az apja földet bérelt számára a szomszéd határban. Este József mindig hazanyargalt a kis tanyái lakba s ott töltötte az éjszakát, hogy hajnalban idejében munkához foghasson.

Az alig néhány kilométernyi utat lóháton kis fél-óra alatt tette meg. A lovat apjától kapta, Samu volt a neve.

Mikor József csöndes ügetésben estvéli útját meg-tette, egy tisztára meszelt ház előtt mindig megállott és beljebb került.

A ház gazdája Garzsó István. Mariska, Garzsó István uram szépséges barna lánya, minden este a házhoz tartozó kert alján, az öreg ákácek alatt várta gyer-mekkori barátját, hűséges udvarlóját, szívük szerint való jegyesét, Mándoki Józsefet. Egy nap sem mulott el, hogy ne látta volna, ha csak egy negyedórára is.

Bármit beszéltek is az öreg Mándoki makacs, hajt-

hatalan gyűlöletéről, Mariska bizó lélekkel tekintett a jövőbe. Egészséges lelke semmi hajlamot sem mutatott a reménytelen sobajtozásra. Meg is mondotta Jóska-nak:

— Ha én egyszer beszélni fogok apáddal . . .

Erre nemsokára alkalom került. Husvét és pünkösöd között történt. Az öreg Mándokihoz kedves vendégek ígértek, ennél fogva be kellett hirtelen rándulnia a városba, egyet-mást venni. Meghagyta a fiának:

— Nyergeld meg a Samut.

Négy óra lehetett délután, mikor Mándoki lassú trappban igyekezett a gyepek szélű országúton. Alig másfél kilométernyire a várostól, a ló hirtelen megállott.

— Hát ezt mi lelte? — csodálkozott az öreg és még jobban megeresztette a kantárt.

— No Samu, gyi ne! biztatta szóval.

Aztán egyet szózott a vékonyára a könnyű nád-pálcával. A ló nem mozdult. Hasztalan biztatás, ütés és egy-két rugás a sarkantyutlan sarokkal.

Mándoki boszusan nézett körül. A közeleiben levő ház Garzsóé, a gyűlölt emberé volt.

— Itt pedig — mondotta Mándoki — semmi kere-setünk nincsen.

Leszálni készült, hogy mint a esőkönyös lovat szokás, néhány lépésnyire kantárszáron vezesse. Mán-doki az egyik lábát már kiemelte a kengyelből, mikor a Samu hirtelen gyorsasággal megfordult.

Akármilyen jó, gyakorolt levas volt is az öreg Mándoki, a váratlan fordulástól elvesztette az egyensúlyt és egész teste hosszában a földre zuhant. A ló meg nyílsebesen nyargalt visszafelé.

A zuhanás éles fájdalmat szerzett az öregnek a bordák tájékán. Jó időbe került, míg sziszögve, össze-

szorított ajakkal fölülni tudott. Azonfelül pedig szörnyen röstelte a dolgot. Hogy éppen itt kellett történie . . .

Próbált fölkelni. Az első kísérlet nem sikerült. Egyszerre csak lágy női hang szólat meg a háta mögött.

— Majd segíték Mándoki bá!

Érezte, hogy két kar gyöngéden a hóna alá nyul és szépen talpra állítja.

Az öreg Mándoki nagyott nézett.

Szép, magas barna lány állott előtte, meglep részt-vevő tekintettel.

— Remélem, — mondotta a leány — nem történt semmi baja?

— Nem hinném.

— Hála a jó istennek!

A hang oly igaznak tetszett, mintha saját leánya ajkáról hangzott volna el. De a lány nem maradt a pusztá részvételnél. Gondosan, figyelmesen letisztította az öreg ruháját, mely csupa por és piszok lett.

— Köszönöm leányom, ne veszdődj, már jól van!

— No még itt egy kiesit. Így — — Majd hozok kefé.

A leány, a ki Mariska volt, beszaladt a házba. Mándoki utána nézett, amint eltűnt a kapu mögött. Összeráncolta homlokát. Egy szempillantás alatt tisztán, világosan látott mindent. A ló itt állott meg. Akármily-lyen oklatan állat is, nem ok nélkül tette. A szokásnak engedelmeskedett. Mäskor is járt már itten. Más nem ültetett rajta, mint a fia, Jóska. Ezek a fiatalok szero-tik egymást . . .

Mariska visszatért a kefével. Mándoki átvette tőle.

— Köszönöm, leányom, ismersz, ugye?

— Ismerem.

várható új rendszer minden bizonynyal a maiaknál nagyobb követelményeket fog az altsztek képzése körül támasztani.

Bármint legyen is, a magyar bányászat és kohászat mai és jövőendő altsztekjei nagy bizalommal és szép reménykedéssel nézhetnek a jövő elé; az idők változó menete a bányászatot és kohászatot, mint hazai iparunk nagy fontosságú közgazdasági tényezőit, a nemzeti boldogulás küzdőterének homlokvonalaiba állította és csak rajtuk mulik, ha a jövőendő boldogabb időkben nem foglalják el azt a helyet, a melyre őket a viszonyok jobbra fordulása állítani fogja.

„Jó szerencséd”.

A kivándorlásról.

Régi magyar közmondás: „Mindenütt jó, de legjobb otthon” s azt pedig jól tudjuk, hogy a közmondások alapja tapasztalati igazság, már pedig most lépten-nyomon látjuk a mi mozgó népünk vándorlásából, hogy mindenütt jó, csak otthon nem jó. Vándorolnak az égtáj minden irányba felé, Románia, Bukovina, Németország, Kalifornia, Amerika stb. mind a kivándorlások édes reményei, ezek mozgatják az észet, a szívet s készítik az embert arra, hogy itt lerombolja otthonát s ott a nagy bizonytalanság homályában keresse az új otthonát. És szomorúan látjuk, hogy évente a kivándorlók száma százszoros felülmúlja s ez bizony bármilyen nagy legyen is a nemzet, mégis erős vércsapolás s tagadni nem lehet, hogy beáll a vérszegénység. Erről, ha gondolkodunk s ha gondolkodik az egész nemzet, lehetetlen elkerülni az idegességet. Fáj a szívünk oly sok testvér, rokon, jóbarát, honfi és honleány elvesztése felett, s elmerülve e kínos tapasztalat felett, keblünkben az a mély kérdés tör elő: „Vajjon mi rontotta meg az otthon szellemét? Vajjon mi tette tönkre az otthon varázserejét? Mi fagyasztotta meg a családi élet melegét? Mi szakította szét a családi kötelék összetartó erejét?”

Ezekre a kérdésekre keressük a feleletet, hogy megtaláljuk az erkölcsi élet lazulásának kútfejét, amely érzéketlenné teszi az embert a családi élet, a szerető otthon iránt s hiu remények tündöklő fénye mint lidérc tűz táncol előtte, beleszédül, belevakul s könnyen lelkiismeretfurdalás nélkül otthagyja a férj a feleséget, az apa a gyermekeket, s ráül a nagy hullámozó tengerre s megy a kietlen jövőbe, s oly tünetet mutat élénk, mintha a fák gyökereiket kiszagatná a földből és sétára indulnának. Őh, mert erkölcsi érzéket, szellemi erőt az édes haza ad az embernek s az élő gyökeret táplálja a családi otthon. Aki ezekből kiszakítja magát sehonnai kóborlóvá lesz, élete sorvasztó tengődés s a vége nagyon szomorú, nagyon keserves, a legtöbbször kétség-

beesés s a felzuduló lelkiismeret odatasítja az embert a tátony nagy sötétségbe, mely a magával meghasonlott embert aztán eltemeti.

Térjünk tehát az erkölcsi utra, a megromlott otthonnak újratemetésére, kövessünk el mindent, támaszkodjunk fel az otthon áldó szellemét, boldogító varázserejét, éltető melegét s tegyük ismét elodhatatlanná a családi köteléket, ha ez az óriás munka sikerül, akkor elhárítottuk a kivándorlás veszedelmét. Az otthon kell feltámasztani és a családi élet épségét kell megteremteni, hogy a kivándorlásnak oly gátat emeljünk, mely által megszűnik az veszedelem lenni és ez a nagy munka a nőkre várakozik. Mondjuk ki őszintén, hogy eddig is a rohamos kivándorlást nagyon elősegítette a nők hanyagsága, kötelességmulasztása, közönyössége az otthon, a családi élet iránt, sőt talán nem tévedünk, ha azt állítjuk, hogy a feleség, az anya, a nővér még fokozták is a kapzsi vágyat a kivándorlóban, hogy csak menjenek vagyont szerezni, hogy az ő hűségük ki legyen elégítve.

Ilyen nagy betegséget, mint a kivándorlás, erkölcsi álláspontból kell megítélni és gyógyítani.

A családi élet a megelégedés által érvényesítheti boldogító erejét. A kis embereknek a lakása igen sok kívánni valót hagy hátra. Ugy a kisbirtokosok, mint a gyári, mezőgazdasági és bányamunkások lakásai szűkek, túltömötték, piszkosak és rendetlenek, általában ez a bírálat róluk, hiányzik abból az egészségügyi követelmény, a kényelem, a rend, a tisztaság. Ezen kell elsősorban segíteni; hogy legyen a kisembereknek rendes lakásuk. A munkaadóknak e tekintetben fukarkodni nem szabad. Sőt ahol nagyobb számú munkások alkalmaztatnak, munkástelepeket kell állítani s ott gondoskodni kell iskoláról, templomról és nemes szórakozást nyújtó intézményekről.

Az otthon varázserejét a nő lelke adja. A nő tisztasága, rendszeretete és kötelességtudása, a lakásberendezés és annak kényelmes volta által teljesen be van bizonyítva és ha a lakás kényelmes berendezése mellé odaszíri a ruhában való tisztaságot és jóízű táperős ételmezést, bizony ily családi életből, ily kedves otthonból csak a kényszerűség hajítja az embert a kivándorlásra.

Fontolják meg a magyar nők ezt a nagy, rájuk súlyosodó hivatást s megvizsgálva a mulasztásokat, melyek e téren lépten-nyomon elébük tűnnek, iparkodjanak kipótolni azokat, bizonyára halálra készítik a nemzetet. Mikor így a nőkre vonatkozó véleményünket elmondottuk, szükséges, hogy a munkaadókra nézve is elmondjuk a véleményünket.

A mult és a jelen között az a nagy különbség, hogy régebben a munkaadó és munkás között sokkal szeretetteljesebb volt a viszony, ma nagyon száraz, nagyon hideg, azt hiszi, hogy a munkást megfizette s ezzel teljesen lerőta kötelességét, pedig ez igen nagy tévedés. Mert a becsületes munkás nem csak a munka-

adót szolgálja és segíti elő, hanem annak családját is, igen természetes dolog tehát, hogy a munkaadó a munkás családjáról is gondoskodik és elősegítse a családi életének boldogságát és éppen ezzel a szeretettel kössze le a munkást és ennek családját magához.

Nagyon szükséges, hogy a lakások építésével a munkások egyik igen nagy gondtól mentetnek fel, különösen nagyobb városokban, hol a házbérek magasága sokszor arra kényszeríti a munkást, hogy egy kis lyukban szorítsa össze nagyobb számú családját és sokszor fél óra, egy óra fárada után jut a munkahelyre.

Aki takarékos és szellemileg érett, az nem vándorol ki!

Kövessenek el a népevezérei mindent, hogy az erkölcsi érzék minden egyes ember szívében jobban és jobban növekedjék, megértse a haza erkölcsi fogalmát, megismerje a családi élet boldogító forrását s a családi otthonától el ne választassa őt semmi hatalom s minden csábítással szemben így kiáltson önére:

„Itt élned halnod kell”.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Halottak napján.** Az élők felkeresték a halottakat. A holtak csendes birodalmába élet költözött. A kegyelet meggyújtotta az örökvilágosság jelképét a mohosult sírokon és az ihletett lelkek könyvekkel áldoztak szeretteik emlékének. Mások is szent a könyv, de százszorosan a halottak estéjén.

A könyv gyógyít. A könyv ékesszólással beszél, ha igaz háladatosságból fakadt. A méltatlankodó hatalmat a szelid szemek harmata fegyverezik le. A könyvcsappeken át a megbozósítás és megengesztelődés szívárványa ragyog. A könyv meggyőző védő, mert vannak könyvek, melyek nem a föld, hanem az ég felé hullanak. A könyvnek ezerféle jelentése és nyelve van. Bátorít, tisztít és felel, ved, enyhít, keserít és boldogít.

„Óh a könyv, a könyv . . . örömed

Óráidban mosolyog veled!

Ha szíved fáj, égetve kinja:

A kint hiven magába szívja,

Óh szánlak, érzéketlenek,

Kik soha sem könyeztetek.

A mi enyhít, díjaz s vigasztal,

Erény, hűség s fárdaalmak ára,

Egész mennyország itt e földön:

Gyakorta egy könyvcsappba zárva . . .

A könyv velünk virraszt. Áldás a könyvhullatás, mert sirni a lélek szüksége. Mily jól esik sirni a sírokkal, átérzeni a mások szenvedését, megosztani a mások bűjait, enyhíteni a mások szenvedését.

A könyv a szenvedés lángjának az eloltója, a beteg lélek orvossága, az ártatlanság ajánló levele, a bűnbánás követe.

Ne szégyeld tehát a könyvet. Üres annak a lelke, aki a legnagyobb csapások felett nem könyezik és szelid könyvek helyett vad káromkodással hívja fel az Istent.

A könyv a férfi arcán is emberi: a durva káromlás pedig a legszebb ember szájában is irtozatos. A könyv közelebb hozza az emberek egymáshoz, sokszor egy könyvcsapp magyarázza meg, hogy mennyire nehezebb az ember az állatnál.

Halottak napján a petrozsényi temetőben kigyultak a lángok, koszorúkat helyeztek az élők elhunyt kedveseik sírjára s G e g ő Simon róm. kath. lelkész megható alkalmi szent beszédét ihletetten hallgata a nagy számú közönség.

— **A petrozsényi kir. járásbírósg kérdése** a végmegoldás stádiumába jutott. A mult hó 31-ikén tartott törvényhatósági közgyűlés jóváhagyta a községi képviselőtestületnek ama határozatát, hogy a kincstár által adományozott telken a főgimnázium mellett — a bemutatott terv szerint Petrozsény községi közönsége a telek-könyvi hatósággal felruházott kir. járásbírósg részére 155 ezer koronában előirányzott költséggel megfelelő épületet emeltessen. Egyéb kötelezettségeket is magára vállalt a község, és pedig elvállalta a hivatalhelyiségek berendezésével, az iratok átszállításával felmerülő költségeket s fedezi a lakbér különbözetet a tisztviselők és alkalmazottak részére. Előreláthatólag párévig Petrozsényben a megfelelő lakásokért 40—50%-val többet kell fizetni a tisztviselők törvényes lakbérének. Ilyen anyagi áldozatot hoz Petrozsény nemcsak a saját, hanem az egész Zsilvölgy érdekében. Nem szorul bizonyításra, hogy a petrozsényi járás közönségére milyen előnyös lesz az, ha az igazságszolgáltatás foruma Petrozsényben lesz. Mennyi költség- és időkiméltést jelent ez, azt bizonyítani szükségtelen. Dacára ennek a járási községek

— A fiamat is?
— Azt is.
— Jobban mint engem?
— Sokkal jobban! — hangzott határozottan.
— Jár ide?
— Minden nap.
— Az apja tudta nélkül.
Meriska gyorsan válaszolt:
— Természetes. Ha apja tudta volna, megtiltotta volna neki és akkor ő megszegte volna a tilalmat.
Mándoki komolyan, szigorúan szemébe nézett a leánynak.

— És te ezt helyesnek találtad volna?
A válasz, mely a leány ajkára kívánczolt, évek óta formálódott lelkében.

— Helyesnek Mándoki bá s ha akarja meg is mondom, miért? Tudom mi történt apám és kelmed között. De lehet-e ez ok arra, hogy én és fia bűnhődjünk miatta?

— Bűnhődjete? — kérdezte Mándoki akarattanul.
— Igen, már bűnhődtem is . . . Három év óta lealázottnak, lealacsonyítottnak érzem magamat . . . Három év óta a boldogságot csak a kelmed halála árán szabad remélnem . . . Szerencsére én nem tudom kívánni a kend halálát. Én kelmednek hosszú, boldog életet kívánok. A fia miatt, ki kelmedet nagyon szereti . . .

A leány barna nrebőrét pirosság borította el. Ajka szélén fájdalmas vonás mutatkozott.

Mándoki szótalanul nézte, aztán kezét nyújtotta:

— Köszönöm a segítséget és a leckét, — mondotta — majd megcsolálom.

Hat óra volt pontban, mikor Mándoki a nagy tanyaúdvárba ért. A fia, József, a kis major felől szaladt elébe.

— Édes apám, ép most látom, hogy a Samu egyedül szaladt be az istállóba.

— Az ám! Az ördög szánkázta meg a dögöt.

— Mi történt?

— Katonadolog . . . levetett, No de hagyjuk, nem jó az ilyet emlegetni, kinevetnek érte. Egyébről akarok beszélni.

— Miről, édes apám?

— Arról fiam, hogy eljár az idő, maholnap 34 éves vagy . . . Ideje lenne asszony után nézni.

— Ráérek még, édes apám.

— De fiam, nem jó az ilyet hosszú kötéltre eresztetni. Tudnék én számodra egy alkalmasat, de nem szeretek feleséget komendálni, még a fiamnak sem.

József zavartan nézett apjára.

— Hát akkor hol nézzek? — kérdezte.

— Hol? Hát egy kiss utbaigazitást nem sajnálnék tőled. Úlj fel arra a rossz gobére, a Samura, aztán eredj ki rajta az országútra, ereszd meg a kantárt, aztán amelyik ház előtt megáll, oda térd be, ne máshová . . .

József kérdőleg, de félig sejtéssel nézett az apjára.

Az öreg rámondott:

— Eredj hát . . . azt hiszem, várnak is . . .

És inceselkedve hozzátette:

— Csak nem félsz tán, hogy téged is levett az a csökönyös paripa?

a legcsekélyebb érdeklődést se mutatják az ügy iránt. A járás főszolgabírája utján felkérte Petrozsény-községe a járás községeit a költségek részbeni viselésére, azonban erre semmi hajlandóságot se mutattak eddig. Most már az igazságügyminiszter döntése van csak hátra, ami az edigi intézkedések után többé már kétséget nem szenvedhet, amennyiben Petrozsény mindazon kívánalmaknak 'eleget tett, amelyeket a telekkönyvi hatósággal felruházott kir. járásbíróóság létesítésének feltétlenül megszabott. Legközelebb tehát már hozzá lehet fogni az építéshez.

— **Vulkáni segédjegyzővé** mult hó 30-án *Vitályos Gyula* ökl. jegyzőt választották meg. A választást Janza Vazul főszolgabíró vezette részrehajlás nélkül, ismert tapintatosságával. Az eredmény osztatlan meglelégedést keltett.

— **Az ideai oltás** be van fejezve. Dr. Weisz József községi és körorvos a petrozsényi közegészségi körzetben 619 oltást és 611 újraoltást végzett, melyből Petrozsényre 283 első és 416 újraoltás esik.

— **Szüreti mulatság** *Lupényben*. A „Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíj Egyet”-ének 111-ik fiókja *Lupényben*, október 26-án Öngysága *Krizkó Bohusné* urasszony védnökségével jótékonycélu szüreti mulatságot rendezett. A mulatság sikere egy erkölcsileg, mint anyagilag várakozáson felüli volt, melynek fényét emelte védnöknőnek nagyságos *Krizkó Bohusné* urasszony és a főkegyelet védnöknőnek nagyságos *Krizkó Bohus bányaigazgató* ur szíves megjelenésük, leghálás-sabb elismerésüket fejezzük ki, továbbá tek. Gellért Jenő kokszyári üzemvezető-mérnök urnak, kinek fáradozhatatlan működése folytán arattott a mulatság fényes és ritka sikert. A jótékony nemes érzelm előmozdításáért fogadják ezúton is köszönetünket a jelen voltak és felül-fizetők, melyeket a „Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíj egyet”-ének hivatalos közlönyében nyugtáz a rendezőség.

— **„Jó szerencsét”** című bányászati és kohászati heti szaklap jelent meg *Selmeczbányán* *Litschauer Lajos* kir. főmérnök, a bányaiskola ügyvezető szaktanára szerkesztésével. A lap igen ügyesen van szerkesztve s előfizetési ára havonként 1 korona. Ajánljuk az érdekeltek figyelmébe. Olyan szaktávágó dolgokat tárgyal a tetszetős alaku lap, mely főként bányászattal foglalkozó vidékünk lakosságát érdekli és hasznos tanulságokat merithet belőle.

— **Táncvigalom**. Az „Országos Művészeti 47. Körületi Egyesülete” által ma 1907. évi november hó 3-án a *Wagner-féle* szálloda nagytermében rendezendő hangversenynyel egybekötött zártkörű táncvigalom az előjellekből következtetve igen sikerültnek ígérkezik újból felhívjuk az érdeklődők figyelmét. A hangversenyt a bányatársulat teljes zenekara szolgáltatja. Tánchoz *Péter Károly* zenekara működik. Beléptidj: személyjegy 1 kor., családijegy 3 személyig 2 korona. Kezdeté este 8 órakor. Műsor: 1. (Keller Béla) *Rakóczi nyitány*. 2. *Wolstädtt „Vig barátok”* (keringő). 3. *Mascagni „Paraszt becsület”*, (nagy ábránd). 4. (Werdi) *trovatore*, hegedű szóló. 5. (Ziehrer) *svihákok*, vig egyveleg. 6. *Xylaphon* előadások.

— **Családoni emberi dolog**, de nem okvetlenül kell, ha e névre „Réthy” figyelünk, ugy nem csalódunk, hanem eredeti Pemetfü-cukorkát kapunk 60 fillérért, még pedig egy kedvelt régi magyar háziszert, mely köhögés, rekedtség és hurutos bántalmak sok ezer esetében oly kitünően bevált. De vigyázzon, hogy a doboz és a cukorka minden darabján rajta legyen a „Réthy” név.

— **Gyilkosság**. Vasárnap délután *Krividián Burszeán* *Augusztin* kocsis, ki a *Huszari* vállalkozónál szolgált, bepálinkázva betért egyik kocsisársához, hogy annak fiát felköltsse s mulatni hívja. Az apa kérte őt, hogy ne költse fel a törődött embert, mert nyugvásra van szüksége a két műszakról hazatérő munkásnak. *Burszeán* erőszakoskodott később az öregot úgy nyakon ütötte, hogy az eleset; mikor pedig gondolta, hogy ennek a dolognak nem jó vége lesz, ráadásul az öreg embert fejbe szurta, ki másnap meghalt. Természetesen a gyilkost letartóztatták s a vizsgálatot megindították.

— **A magyar állam közséntelegeket vásárol.** La. punk főhelyén foglalkozunk ezen kérdéssel. A napilapok közgazdasági rovatának bányászati tekintetből igen érdekes szenzációja van. A kormányelnök az országgyűlés október 12-én tartott ülésének végén jelentést terjesztett a Ház elé, több közséntelegnek a kincstár részére való megvásárlásáról. A jelentés három széntelegpet emlit, még pedig: *Krassó-Szörény vármegye* területén, az *Almás völgyben*; a *Horvát-Szlavonországok* területén fekvő *Vrdnik* vidékén és a *borsodmegyei Ormos puszta*n. Üzemben levő szénbányáinkon kívül, mondja

a jelentés, hazánkban még számos széngazdag terület van. Ezekben a részben még közelebről meg sem vizsgált területeknek egyrésze, még feltárára sem került, más részük pedig a megfelelő anyagi erő hiánya, avagy a szállító eszközök nagy távolsága következtében, nagyobb szabásu művelésre ez idő szerint nem képes, avagy művelésében teljesen megakadt. Ha ezeket a széntelegeket az állam saját tulajdonául megszerezné, feltárásukkal és kiaknázásukkal, ugy minőségét, mint mennyiségét tekintve, olyan szénkontingenst bocsáthatna a magán- és ipari fogyasztás rendelkezésére, a mely ennek igényeit, beláthatatlan időig teljesen kielégetené. De nem tekintve, hogy ezzel a szénhiányt kielégítése dolgában tapasztalt zavarok megszűnnének, az állam a szénárakra is szabályozó hatást gyakorolhatna, saját üzeméit és közlekedési vállalatait, a közforgalmi érdekek hasznára, olcsóbb fűtő anyaggal láthatná el a közsénbányavállalatok érdekeinek érintése nélkül és mindezek mellett a szénvidékek lakosságát oly tekintélyes és biztos keresethez is juthatná, a mely a népet a kivándorlástól visszatartaná.

Felelős szerkesztő: **Zádory Károly.**
Kiadótulajdonos: **Figuli Antal.**

Sz. 4708/907.

Hunyadvármegye közig bizottsága.

Hirdetmény.

Kereskedelemügyi m. kir. Miniszter ur f. évi október hó 5-én 80953. III. 907. sz. a. kelt rendeletével a Petrozsény-Livazény-lupényi h. é. vasut céljaira Vulkán község határában szükséges földterületek kisajátítási eljárast az 1881. évi XLI. t.-c. 32 §-a értelmében elrendelte és felhivta bizottságunkat, hogy a kisajátítási eljárásnak az idézett t.-c. 33—40 §§-ai értelmében leendő megtartása céljából szükséges intézkedéseket tegye meg.

A vasut építési munkálatainak közérdekü sürgőségére való tekintettel az 1881. évi LXI. t.-c. 45 §-a alapján a h. é. vasut r.-társaságnak egy idejüleg megadta az engedélyt arra, hogy a jogerejüleg megállapított kisajátítási tervbe felvett területeken az építési munkálatokat a kártalanítási eljárás előtt s a tulajdo-

nosok beleegyezése nélkül is az esetben megkezdhesse, ha a most idézett törvényszakasz a) és b) pontjaiban előirt rendelkezéseknek mindenben pontosan eleget tesz.

A fentjelzett kisajátítási eljárás megkezdésének határidejéül f. évi november hó 4 ikének d. e. 9 óráját és gyülekezési helyül **Vulkan község**házát tűzzük ki.

A kisajátítási bizottságba *Pogány Béla* alispánt vagy akadályoztatása esetén *Csulay Lajos* főjegyzőt elnöknek *Dioszeghi Samu* kir. főmérnököt és dr. *Ápáthy Árpád* megyei főügyészt bizottsági tagoknak, végül *Szentiványi Lajos* m. aljegyzőt bizottsági jegyzőnek rendeljük ki.

Miről az összes érdekelteket azzal értesítjük, hogy a kisajátítási terv- és összeírás **Vulkan község** előjárásánál közszemlére ki van téve és hogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekeltek közül senki sem jelen meg.

Déva, 1907. október hó 12-én.

Br. Bornemisza Lipót
főispán.

ELADÓ

esetleg bérbe adó

Lupény községben (Brája) üzlethelyiséggel bíró ház.

Bővebb értesítést ad **Dr. GROSZ N. IGNÁC** ügyvéd *Lupényben*.

Hirdetéseket mérsékelt áron elfogad e lap kiadóhivatala.

Both J.

temetkezési vállalata

PETROZSÉNY (főutca)

Ajánlja Petrozsény és vidéke n. é. közönsége b. figyelmébe a temetkezési vállalatát és az új halottas kocsit, mely bársonnyal dekorált, gazdagon díszített arany rojtokkal. Felvállal egész halottas szoba felhuzását, akár aranyozott szőnyegekkel, akár ezüstözött szőnyegekkel.

Továbbá a nagyérdemű közönség b. figyelmébe ajánlja a temetkezések alkalmára hozatott elegáns halotttári dísz magyar ruhát.

„Új üzlet”

üveg- és porcellánraktár.

Van szerencsém a tisztelt közönségnek b. tudomására hozni, hogy a főtéren *Joánovits-féle* házban dusan felszerelt és a modern kívánalmaknak megfelelő **üveg- és porcellán** üzletet nyitottam.

Nagy választék étkezés, kávé, teás, moccás, mosdó készletekben és zománcozott edényekben, továbbá lámpákban és minden e szaknába vágó cikkeken. Üvegezést képeretézést olcsó árakban eszközölök.

A Petrozsény és vidéke nagyérdemű közönségnek becses pártfogását kérve vagyok kész szolgálatára

Mittelmánn Jakab.

KIS HASZON, NAGY FORGALOM!

Bevásárlási utamról hazaérkezve értesíteni kívánom a n. é. közönséget, hogy **kedvező vásárlások** által abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy dacára a minden cikkben történt nagy áremelkedésnek dusan ellátott raktáromon az árukat még a régi olcsó árakban becsájtom a tisztelt közönség rendelkezésére, miután el-
vem **kis haszon, nagy forgalom.**

RÖFÖSÁRUKBAN: Mindennemű vásznak, chifonok, oxfordok, zefírek, kanavászok, cibelinek, női angol-szővetek, flanelok, kartonok, szatinok, kitűnő minőségű mosó **parchetok** és olcsóbb **parchetok** is. **Asztalkészletek, paplanok, Rouge-Satin és kasmirból.** Függönyök: **Füül, csipke és szövetből.** **Patent harisnyák, ágys és asztalterítők, falvédők** nagy választékban. **Selyem félkeztű férfi és gyermek ruhák, liszterek, téli kabátok,** ugyszintén férfi és fiu **kalapok,** nemkülönbön férfi, női és gyermek **cipők,** ugyanezeknek **ingek** mindenfajta **trikoárúk.** Továbbá: **Blusok,** női **kalapok,** **leánykaruhák, keztyűk, gallér és kézelők, nyakkendők,** férfi, női és gyermek **harisnyák, zsebkendők, ingek, corsetták, kötények** stb. stb.

Rendkívül nagy választék legjobb legelegánsabb férfi, női és fiu schowra és boxcalf cipőkben. Gyermek cipőkben, ugyszintén csizmákban dus választék.

Egyben a tisztelt közönség becses tudomására hozom, hogy a híres **KOBRÁK** cipők egyedélárusítását megszereztem, mely cipőket jótállás mellett szabott árakkal árusítom.

Különlegesség Godjea Welt amerikai fagonu cipőkben.

Midőn még a nagyérdemű közönségnek fentebb részletezett áruimat ti-
gyelmébe ajánlani bátor vagyok, kérem egyuttal, hogy a nagybecsű látogatási ál-
tal azoknak jó minőségéről és olcsóságáról személyes meggyőződés szerezni mel-
toztassék.

Szolid és pontos kiszolgálásról előre is biztosítva vagyok, a mélyen tisztelt vevőközönségnek

WEISZ REZSŐ Petrozsény.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek és a legovatosabban csomagolva szállítatnak.

ÜZLETÁTHELYEZÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy

butor és kárpitosüzletemet

a GRUBER-féle házból október hó 1.-től a KOHN LÁZÁR-féle házba (Graffius gyógyszerházzal szemben) helyeztem át.

Még arról is bátorkodom értesíteni a mélyen tisztelt közönséget, hogy a napokban több vagonrakomány különféle **faragott díszes kiviteli modern butorom** érkezett és ezután **állandoan dús választékkal** fogok a n. é. közönség b. rendelkezésére lenni, úgy hogy a legmesszebbmenő igényeket is kitudjam elégíteni.

Elvállalok **egész lakberendezést** is képes árjegyzékből összeállított minták szerint.

Továbbá megemlítem, hogy **kárpitosműhelyemet** is kibővítettem és ezen szakmába vágó összes munkákat a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig **ju-tányosan** eszközölöm. — Mintaválaszték szerint készítik: **divánokat, ottomant, székeket** stb. stb.

Továbbá ugyancsak igen szép összeállított minta szerint elvállalok új **ablakredőnyök** készítését és **felszerelését,** valamint **javitásokat** is.

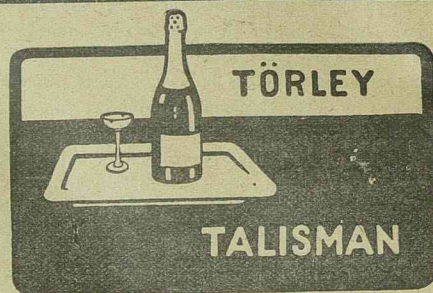
A mélyen tisztelt közönség szíves pártolását kérve vagyok

teljes tisztelettel:

Goldstein Albert,

kárpitos, díszítő és butorraktáros Petrozsény
(Főutca, Kohn Lázár-féle ház.)

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek és a legovatosabban csomagolva szállítatnak

Román nyelven jártas

irnokot

azonnali belépésre keres

Dr. GROSS IGNÁCZ ügyvéd LUPÉNY.

Köhöges, rekedtség és hurut ellen nincs jobb

a

Réthy-féle **czukorkánál**
pemetefű

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

I doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Szálloda megnyitás.

Van szerencsénk a n. é. közönségnek b. tudomására hozni, hogy Petrozsényben, a Kossuth Lajos utcában levő, ujonnan átalakított és berendezett s a modern kívánalmaknak mindenben megfelelő

EMKE SZÁLLODÁT

f. év szeptember hó 29-én megnyitotuk. A szállodában 14 kényelmesen berendezett **szoba** van. Modern **kávéház és éttermek!** Izletes, polgári **konyha!** Kitűnő **italok.** Minden vonatnál **kocsi.** **Havi abonenseket házonkívül is fogadjunk.** Naponta **DREHER-féle KORONA-SÖR.** A t. ker. **utazó uraknak kedvezmény.** A nagyérdemű közönség becses jóindulatát és számos látogatását kéri:

SOHR HENRIK és WEISZ JENŐ

szállodások.